

Marianne Saapunki

Teckning
Örnsköldsviks museum och konsthall, kaféet
10 januari – 1 februari 2009

Marianne Saapunki är utbildad vid Kunstakademiet i Trondheim samt Kuvataideakatemia i Helsingfors. Nu har hon återvänt till Örnsköldsvik och Domsjö. På Örnsköldsviks museikafé hänger månaden ut ett urval av hennes teckningar. Det blir en jämlik nivå mellan verken och miljön. Teckningarna berättar inte om pretentiösa ämnen och som betraktare kan du känna dig avslappnad då du i kafémiljön slipper vara den begründande konstbetraktaren.

Teckning har inte alltid betraktats som en högre konstform, vilket är konstigt med tanke på att detta är ett av de mest intima och anspråkslösa medierna. Tack och lov ändras konstant idén om konst. Det är framförallt direktheten hos teckningar som tilltalar mig – de ocensurerade tankegångarna som slungas emot mig. Få medier står i lika direkt kontakt med konstnären. Då jag ser Marianne Saapunkis teckningar går mina tankar tillbaka till lågstadiet och det tillfälle då jag lärde mig vad ett idiomatiskt uttryck innebar. Det är mest illustrationerna jag minns. Frasen "hoppa över maten" åtföljdes en pojke som bildligt hoppade över maten, "tiden springer iväg" visade en klocka som hade ben och sprang. Den mest dramatiska illustrationen var nog "det brinner i knutarna". Marianne Saapunki arbetar dock inte med idiomatiska uttryck. I texten som åtföljer utställningen skriver hon att hon inte tecknar det man bokstavligen säger. Med en text som "Hej. Länge sedan sist!" tecknar hon istället det sätt man agerar och reagerar på ett sådant uttalande. Det finns inga titlar till teckningarna. Kanske har det att göra med att ord inte kan motsvara teckningarnas innehåll. Att mina tankar vandrade tillbaka till idiomatiska uttryck, bottnar i den gemensamma leken med ord och den ibland motsägelsefulla bildliga betydelsen i det man säger.

Nu ställs inte Marianne Saapunkis teckningar ut i vilket kafé som helst, utan i ett kafé inhyst i ett museum. Vad händer då med det jämlika tonläget mellan miljö och teckningsinnehåll? Det försvinner delvis. Skulle teckningarna ställas ut i ett traditionellt kafé skulle det handla om det direkta mötet mellan kafébesökare och konstverk. Teckningarnas innehåll handlar om det opretentiösa – om det enkla men ändå otillgängliga. De berättar om ämnen som de flesta av oss kan relatera till. Skulle teckningarna visas i ett traditionellt utställningsrum skulle kommunikationen mellan verk och utställningsmiljö vara av helt annan karaktär. Här blir konstinnehållet särskilt utställningssammanhanget. Ändå tycker jag inte att relationen mellan verken och utställningssammanhanget är ojämlikt i en sådan situation. Här ligger det istället en styrka i skillnaden mellan dem. Troligtvis skulle det vara just precis lagom obekvämt för att verken skulle bli än mer intressanta. Nu hänger teckningarna på kaféet i en traditionell utställningsbyggnad och ett mellanläge uppstår. Resultatet blir att utställningen inte känns lika stark som den skulle ha varit om den hängde på vare sig ett traditionellt kafé eller i ett traditionellt utställningsrum. Resultatet blir tyvärr att teckningarna inte får den plats de behöver och de förlorar därmed lite av sin styrka.

Text och foto: Ida Rödén